

Latweefchu Awises.

60. gada-gabjums.

Nr. 18.

Trefchdeenā, 6. (18.) Maijā.

1881.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhansen pr. Schründen, Kurland. — Ekspedizija Westhorn tga gramatu-bohdē Jelgavā.

Nahdītājs: Wisangstafais Manifests. No eefšjemehm. No ahefjemehm. Wisangstafais sīnas. Nīfards un pilsetas dahmas. Pawafaras preeki. Atbildes. Slubīnāfchānās.

Wisangstafais Manifests.

No Deewa Schelastibas

Mehs, Alekanders Trefchais,

wifas Kreewijas Keisars un Batwaldineeks,

Pohlījas Kehnīsch, Winnījas Reelfīrsts

un tā jo pr., un tā jo pr., un tā jo pr.

daram sīnamu wifseem fawseem ustizigseem pawalstneekseem.

Deewam ir patizis pehz Sawa ne-isdibinajama prahta Mufsu mihlotā Tehwa flawas-pilnāi waldibai zaur mohzineeka-nahwi dariht galu un Mums uslikt fwehto Batwaldibas peenahkumu.

Deewa prahtam un walstis-mantofchānās fahrtibas likumam padohdamees, Mehš efam scho nastu usnehmufchi wispahriego tautas behdu un breefmu baiku-pilnā stundā Deewa ta Wisuungstakā waiga preefchā, tai stiprā tizibā, ka Wīnsch, Mums to waldibas darbu usdohdams tik gruhtā un puhliu-pilnā laikā, Mūs ne-attahs ar Sawu Wisfpehzigo palihgu. Mehš ari tizam, ka deewabihjigahs tautas karstahs luhgchānās, kura wifā pasaulē ir pasihstama zaur fawu mihlestību un padewību preefch Keisara, Deewa fwehtību noluhgs us Mums un Mufsu nahkamo waldibas-darbu.

Mufsu Deewa meerā dufofchais Tehws palika, pehz tam, kad no Deewa bij usnehmis Batwaldineeka-warū Wīnam ustizetai tautai par labu, Sawai apnemfchānai, ko fohlījis, ustizigs lihds Sawai nahwei un apsehgeleja ar Sawahm afnīhm Sawu augsto darbofchānohs. Ne tik lohti zaur stingrahm waras pawehlehm, bet wairak zaur labfirdību un lehnību Wīnsch peepildija Sawas waldibas wisleelako darbu — semneeku atfwabinafchānu no dšimtbuhfchānās, zaur to, ka Wīnam isdewahs pee tam peedabuht palihgā ari semes-ihpafchneekus muišchneekus, kas arween pallausigi laba un gohda balfij; Wīnsch nostiprināja walstī teefas-buhfchānu un aizināja Sawus pawalstneekus, kureem wifseem Wīnsch bef isschirfchānās paleekami dahwaja brihwibu, lai pašchi wada weetigahs waldibas- un klaijahs fainneežibas leetas. Lai Wīna peemina buhtu fwehtita mufschibā!

Kreewijas Waldineeka flepena nīknuma pilnā nonahwefchāna ustizigas tautas widū, kas bij gatawa fawu dšihwibu upureht preefch Wīna, zaur negehleem un is tautas isstumteem, tas ir breefmīgs, kaunapilns, Kreewijā nedfidehts darbs un peepildija wifū Mufsu sem ar behdahm un breefmahm.

Paščās Mufsu leelajās behdās Mums pawehl Deewa balfs, lai stahwam zeeti waldibas usdewumā, ustizibā us Deewa prahtu un tizibā pee Batwaldineeka-waras spehla un pateefibas, preefch kam Mehš efam aizinati, lai Mehš to tautai par labu fargajam un nostiprinajam pret wifahm usbrufchānahm.

Lai wifū Mufsu ustizigo pawalstneeku no behdahm un breefmahm aīnmentahs firdis, lai wifū tee, kas fawu tehwu-semi mihlo un kas no dšimnuma us dšimnumu ir padewīgi mantojamai Keisariškai Batwaldineeka-warai, — tura drohfchu prahtu. Apafsch tahs pa-ehnas un zaur nefaraustamu faiti ar to faweenota, Mufsu seme jau daudfweif pahrdshwojufi leelus jufkumus un ir tikufi pee flawas un spehla pašchās wisgruhtās pahrbandifchānās un spaidifchānās — zaur tizību us Deewu, kas wada Kreewijas likteni.

Sawam leelajam usdewumam padohdamees, Mehš usāzinam wifus Sawus ustizigohs pawalstneekus, Mums un Walstij kalpoht tizibā un pa-

teefbā, — ka lai isdeldejam neganto fabuntofchānohs, kas Kreewijū apklahj ar negohdu — lai nostiprinajam tizību un tikumību — lai audfīnajam labi behrnus — lai isnīhzinajam nepateefību un ne-ustizigu buhfchānu — lai eewedam atkal fahrtību un pateefību waldibas eestahdu darbofchānā, kuras Kreewijai wīnas Labdaris, Mufsu mihlotais Tehws, dahwinajis.

Dohs Sw. Behterburgā 29. Aprili weens tuhkfstofch aštoni fīnti aštondefmit pirmā gadā pehz Kristus peedfīmfchānās un Mufsu waldibas pirmajā gadā.

„Alekanders.“

No eefšjemehm.

Behterburga. 23. Aprili Gatschīnā Keisara Majestete peenehma audienzē Persijas fchaka ahrfahrtigo fuhtni; pehz tam Keisara Majestetei stahdija preefchā ari wifus zitus Persijas ahrfahrtigahs fuhnteežibas lohželus. — Tani pašchā deenā fuhtni un wīna pawadonus peenehma ari Keisarenes Majestete. — **Sudraba krohnu** us Deewa meerā nu dufofchā Keisara kapa tagad efoht jau 60. Ihpafchi jauks un flunstīgs efoht tas krohnis, ko tur nolikufchi Lesnas un Mudnas fahdfchu (Mogitewas gubernā) semneeki. — **Behterburgā** tagad noteek jaunū pilsetas-weetneeku zefchānās. 25. Aprili zehla trefchā klase. Bij 521 kandidats, par kureem bij jabalso, un is kuru widus bij ja-eežel 84 weetneeki. Pee pirmahs balfofchānās tik weens pats dabuja likumigo balfu wairumu. Preefch wifseem ziteem bij waijadfīga ohtrejā balfofchāna. — **Generalis Skobelews**, kas 8 mehnefchus usturejahs pee pašcheem eepreefchejeem pulkeem un pehdejā laikā apzeleja jaun-eeemantoto apgabalu rohbeschās, ar fawu fchtahbu nonahzīs Krasnowodskā, un ar leelu gohdu tur tizis fagaidihts. Gohda fchahweeni un musika apfwēzināja generalī, pilsetas deputazija wīnam pašneedsa fahl un maifī, un ofizeeri un saldāti gawiledami usgawileja fawam jaunajam, waronīgajam kara-wadonim. 24. Aprili generalis Skobelews ar twaikoni gribeja braukt us Astrachānu, un no turenēs taifni us Behterburgu, raportu nodoht Keisara Majestetei par fawu ekspediziju. — **Mafkawas awises** sīno, ka walstis-kanzleris fīrsts Gortfchakows ne fen isteizis, ka wīnsch nodohmajohht nomirt kā ahrleetu ministeris. Wīna wefeliba fchim brihsham it laba; tamdeht dohmajams, ka wifas fchīni leetā ispaustahs sīnas (ka nahks jauns ahrleetu ministeris) pa-agras. — **Behterburgā** 28. Aprili, kā „Boradoks“ sīno, apzeetinahs lohti fwarīgs noseefneeks, kuras bijufi fwarīgakā lohma pee mīhnas līfchānās mafajā dahrsa-eelā. Ari wīna mahfa, kas pee ta dshwojufi, apzeetinata. Wīnai bijis mafš behrnus. — **Keisara Majestete** 26. Aprili Wisangstaki pawehlejis, generateem, fchtahba- un wirsofizeereem un kara eerehdneem attaut nehfaht pilnas bahrsdās, un gwardijas- un grenadeeru saldateem nelikt bahrsdu apgrāifht. — **Mufsu armijas fahstahwu**, kā „Bīrsch. Weedom.“ sīno, grībohht pamafīnāht par 50 tuhft. wihreem un zaur to aīstapīht 25—27 milj. rubl. — **Behterburgā** 29. Aprili, pulksten 12ds pusdeenā, Marfa laukā, pee jauka laika, Keisara Majestete notureja tā faukto Maija parahdi. Keisariškā Mugfība leelfīrsts Wladimīrs komandeereja kareiwus.

Keisara Majestete 17. Merzā 1881. g. Wisangstaki apstiprinajis walstis-padohmes spreedumu meera-teefnefchu leetā Baltijas gubernā. Pehz fchi spreeduma kā peeliku-nodohfchānās pee gubernu prestandehm buhs jamafā: a) no andeles-fīhmehm: 1. gildei pa 40 rubl. 25 kap. un 2. gildei: 1. klasei pa 6 rubl. 95 kap.; 2. kl. pa 5 rubl. 75.; 3. kl. pa 4 rubl. 95 kap.; 4. kl. pa 3 rubl. 75 kap. un 5 kl. pa 2 rubl. 65 kap.; b) no tahdu dshreenu-īsgatawotawu patentehm, kas stahw sem afzīses, un no dshreenu-pahredohtawu patentehm, 25

Basnizas un skolāsinas.

Beens Kungs, weena kristiba, weena tiziba.

Rādītājs: Sinas. Par behrnu 2c. Gewehrojumi is muhsu tagadeja laika-gara. Scheit newaru pilnigs kluht. Wiskones lapa.

Sinas.

Skolāsinas.

I. Par draudses-skolotaju seminariju Walkā.

- 1) 14. Junija wakara pulkst. 6ds wiscem teem, kas seminarija naw mahzjuschees, un tomehr par draudses-skolotajem grib palikt, pascheem janahl pee schahs seminarijas direktora. No 15. lihds 17. Junijam wineem janoleek eksams.
- 2) 19. un 20. Junija buhs usnemšanas eksams preeksch teem, kas draudses-skolotaju seminarija grib nahkt mahzitees. Scheem jaunekteem wiswehlat lihds 31. Maijam zaur raksteem ja-usdohdabs pee schahs seminarijas direktora un dsihwes-gahjuma apraksts lihds japeefuhta.

18. Junija pascheem jaunekteem janahl pee seminarijas direktora un tad tee ziti leezibas-raksti janodohd.

II. Par pagasta-skolotaju seminariju Walkā.

- 1) Wiscem teem, kas naw seminarija mahzjuschees (ko par efferneem mehds faukt), bet kas tomehr par pagasta-skolotajem grib palikt, zaur raksteem lihds 15. Maijam ja-usdohdabs pee eksamineereschanas komitejas preekschneeka, mahzitaja Brandta kga Palzmarē. (Mdr. Pastor Brandt in Palzmar pr. Wolmar.)

Jaunekteem pascheem 14. Junija japeenahl, wakara pulkst. 6ds, pee pag.-st. seminarijas direktora Walkā. Eksams fahksee 15. Junija un beigsee 20. Junija.

- 2) Usnemšanas eksams schini seminarija buhs 22. un 23. Junija. Ja-usdohdabs zaur rakstu, dsihwes-gahjuma aprakstu peefuht, lihds 31. Maijam schahs seminarijas direktoram. Jaunekteem pascheem janahl pee direktora 21. Junija lihds ar zitahm leezibahm.

Sihkals sinas katriis ihsta laikā warehs isluhgtees no fawa draudses mahzitaja.

Wispahrigu skolotaju-konferenzi schini gada turehs Walkā mufes fahle 1. un 2. Julija, pulkst. 10ds preeksch pusdeenas eefahkoht.

Si Puses. Zauka Puses esara kraftmalā atrohnahs Puses muischa. Bezahm leepahm puschkohts zelsch wed no muischas us basnizu, kas kā kahda rohā is rinkt stahditeem kohkeem fawā baltā apgehrbā zelneekam jau no tahlenes, no ohtras esara malas, preti smaida. Gandrihs tikpat tahlu, zil no muischas, ir ari no basnizas lihds mahzitaja muischai. Nekahds leelzelsch tē newed garam, tadeht walda klufs meers. Schini jaukā weeta nodsihwoja gaudrihs pusfints gadus zeen. S. Kawall mahzitajs. Kā kahds rets stahds weentulibā audsis to eepreezina, kas winu atrohē un pasihst, tā ari Kawall mahzitajs ar fawu dsilu sinaschanu tohs eepreezinaja, kas winu ihsti pasina un ir spehjuschi winu fapraht; jo bij ne ween dsili mahzihts Deewa wahrds, bet ari leels dabas sinatajs, kahda warbuht Kurfeme ohtra wairs naw. — Nekad winu neredseja bes darba. Winsch katru brihdi isleetaja pee grahmatahm fehdoht jeb rakstohht, jeb brauja waj gahja watas-brihschōs wisnihlaki til tur, kur zereja preeksch fawahm sinatnibahm ko useet. Wina rakstamā istaba bij kā peebahsta ar grahmatahm un daschadeem sinatnibas krahjumeem. Tur redseja flapischus, pilditus peedurteem kufoneem un kufaineem, fweeschus stahdus, gan trankōs augohht, gan zitus — ir muhsu semes stahdus (pukes) — starp papihreem nospeestus, kureem gan lapas un seedi fakaltuschī. Tapat ari dasch-daschadus gleemeschus, akmenus, mahlu un semi. Mihlsch bij katriis, kas winam is dabas ko fweeschadu ainsesa, jeb kas rahdija patifschanu pee tahdahm leetahm; bet tufsch tahds tad ari ne-aisgahja; dabuja redseht un dsirdeht, ko no neweena nebij redsejis un dsirdejis par Deewa radijumeem. Tē parahdijahs ne tikai wina deewabihjafschana, bet tē atspihdeja ari wina mihlestiba pret zilwekeem, prohti teem, kam dohmas wina dohmahm tuwojahs. — Wina gars darbo-

jahs brihscham Deewa wahedu dsifumōs, brihscham ar Deewa radiju-jumeem tuwās un tahlās pasaulēs malās, tikai sinatnibu kohpejam peeeetamās weetas un leetas. Winsch ne ween ar wahrdeem gribeja us debesim, us Rādītaju aistradht, bet ari mahziht zaur radijumeem to Rādītaju gohdahht. Pats leezina fawā grahmata „Deewa radijumi pasaulē“: „No wisa, ko reds, nekās zilweka garu tik dasch-daschadi nemahza un zilweka firdi tā nepilda ar fwehtu apzerechanu, — kā Deewa radijumi, kad pareisi tohs apdohmā.“ — Zil winsch schini sinā strahdajis, war dauds-mas apfwehrt, kad sinam, ka winsch pee wairak kā 30 dabas sinatnibas beedribahm beedris un lihdsstrahdneeks bijis, bet tomehr pasemigi faka: „Tas ir magums, ko mehš sinam, un tas ir magums, ko mehš mahzam.“ — Tā darbojahs un puhlejahs schis nepeekufuschais strahdneeks lihds fawam 82. gadam, kur tad pee dufas gahja. Schini garā dsihwes-laikā nelatikim bij dasch ruhkts behdu bikeris jabanda, bij dauds par faweem mihteem peederigeem jaraud, bet neweena no schihm wehtrahm nespehja scho ohsolu gahst; wina tiziba un palauschanahs us to Wisaugstalo bij stipraka nekā wifas pahrbaudifschanas. Gauschi zeeta, kad mihtee behrni un drihs ari firsnihi mihlota laulata draudsene bij semes-flehti jaguldina. Pehz wairak gadeem aisgahja ari ohtra laulata draudsene, pirmahs mahfa, abas Mides mahzitaja Hillnera meitas, Wahzsemē, kur zereja wahjo wese-libu awotōs stiprinahht, Deewa preekschā. Wezakais dehs, Schaines mahzitajs, jaunš, stipris wihrs, nomira pusohtru gadu preeksch tehwa; ohtris dehs jau ilgu laiku gruhti flims; jaunakais gadeem zitās pasaulēs dakās zelodams, nespehja mihto tehwu apmekleht. Zaimakā meita, kahdam mahzitajam Deenwidus-Kreewija isprezeta, pati lihds ar laulato draugu ar gruhtahm flimibahm peemellehti. Bet Deews winu negribeja weenu pamest, atstahja tam abas wezakahs meitas. Lai man ir atkauts tē ziteem behrneem par eewehrojumu preekschihmi kā kahdu atbalsi no tā, ko no katra Puses draudses lohzekla mutes war dsirdeht, schē peemineht. Wini nespehji isfahzht, zil mihti schee behrni tehwu weenumehr, bet ihpaschi wezuma wahjibā zaur daschu gadu kohpuschi. Kad tehvam azis jau wahjas palika, tad wini bij wina azis un rohās. Winsch dilteereja, winas rakstija. Zil gruhti bij stundahm un is deenas rakstihht un preekschā lasihht, ko paschas nespehja isreis fapraht jeb pee lam newareja fewim patihkamas gara-baribas at-rast. No azihm winas noskatiija tehwa wehleschanahs. To paspehji tikai ihsta behrni mihlestiba. Sawas deewabihjigahs un lihdszeetibas pilnahs istureschanahs deht nelaika meitas eemantofuschas augstzeenibu pee augsteem un semeem. — Ar leelu ruhpihu isfahloja Kawall mahzitajs pats ween wifus fawus behrnus tā, kā wezakais teescham no mahjahm wareja augstfahla cestahtees.

Nelaihs ir Zelgawā dsimis un audsis. Nebij wifai pahrtizis, bet tomehr eespehja zaur fawahm retahm gara-dahwanahm un nepeekufis mahzidamees, gimnasiju apmekleht un Tehrpata studeereht.

Bohpes-Mides draudse 5 gadus palihga-mahzitajs bijis, winu aizinaja Puses draudse, pehz Bouretius mahzitaja mirschanas, par dwehseles-ganu, kur 45 gadus un kahdus mehneschus strahdaja. Kuram schai apgabala nebuhs zeen. Kawall mahzitaja dsilee sprediki, lehnā, rahmā balsi runati, ne-aismirstama peemina? Kas aismirshs tahs jau-kahs dsihwibas pilnahs mahzibas stundas ar mahzehtu behrneem? — Latweeschu rakstineziba wina wahrs labi pasihstams, jo ne tikai zaur augschā mineto grahmata, bet wairak zaur wina schaklu lihdsstrahdashanu pee Latw. Awischi, kur agrakōs gada-gahjumōs beeschi wina rakstus, wiswairak dabas-stahstus, ar A—II sismetus, atrohnam. — Ari pee jaunahs wahrednizes farakstifschanas darba winsch dalibu nehmis — putnu wahrdus farakstidams. — Weenumehr spirtis, ar jaunekla gara jautrumu strahdaja, bet peenahza tomehr wezuma gruhtibas. Wispirms tahs parahdijahs ar to, ka palika azu-gaischums jo tumfchaks. Gan wehl lika basniza, kas lasams, preekschā lasihht, sprediki no galwas teikdams, tomehr bij palihgs jo drihs jagahdā. War gan fahzht, pats Deews to ihsteno peefuhtija. Unahza zeen. Kundina kgs, tagadejais Smiltenes mahzitajs. Winsch ar fawu mihligo dabu ne ween fawam firmam amata-brahlim bij mihlsch draugs, bet ari pee tuweem

Gewehrojumi is muhsu tagadeja laika-gara.

Wisparigti muhsu laika ir manama dsihchanahs us preekschu, bet ne arween eelsh wisa laba; ari daudreis dsihchanahs eelsh launuma. Kad warbuht dascha firds ir fasilus jauna gada, teescham usnemt jaunu prahtu, un spert fohlus us labu pusi, tad pee schim firdihm it ihpafchi es greechohs, norahdidams us kahdu swarigu darbu, kas — pareisi strahdats — muhsu nahkamibai daudf ko lishdshs, ta ka waram zereht us labakeem laikeem. — Schis swarigais darbs ir audsinaschanas darbs. — Neweens newar lihds pat firmam wezumam leelitees, ka scho darbu buhtu pilnigi ismahzijeas un ka to bes fkuhdahm sinatu strahdaht. Lai ari neweens nezere, ka kahdu jaunu gudribu zelschu preekscha. Ne buht ne! Tik us eewehrojumeem is muhsu laika-gara greibu norahdiht, un zaur to wisus, kam ar audsinaschanas un mahzifchanas darbu japuhlejahs, usmanigus dariht, lai nenokliht pawisam no zela. Neweens to neleegs, ka tikai no jaunahs pa-audses kreetmahs audseschanas un mahzifchanas waram labaku nahkamibu fagaiddiht. Ari muhsu mihlotais Semes-tehws un Reisars pasfubina, lai kreetni audsinam jauno pa-audsi, kas allasch gatawa, doht Deewam, kas Deewam peeder, un Reisaram, kas Reisaram peeder. — Muhsu scheligais Kungs un Reisars ir mums nowehejis daschadas brihwibas un teesibas, kas ari mahzibai un audsinaschanai zetu lihdsina, bet wehl no daudseem tahs netohp deewagan un pareisi saprastas un zeenitas, tamdeht tahs newar palikt par ihstu swehtibu, un dasch deemschehl to augsto labumu, dahrgo brihwibu, bruhke par launuma apfegu. — Kad sawas azis metam us semahs kahrtas Latweescheem, kam gohds Deewam, lai ari dahrgi laiki, lihds schim arweenu saws maises kumofinsch, un daschi pat it turigi, un kad apluhkojam, kahda leelakai dafai ir winu mahju dsihwe, tad ceraugam beeschi ween nespohdribu pee paschu meefahm, un nespohdribu wisos kaktos. Un kur ta nerihriba walda, tur ari gars nebuhs wisai tihrs; tur daudskahrt mute pahrsuhst no wahrdeem, kas gohdigam zilwekam ir par launu un reebumu. Schahda nespohdriba usaug behrni, dsird launus wahrdus un dabuhn tik flittu pamatu, ka us to ffolhla ar wisu leelakeem puhlineem neneeka newar ustaisiht. Wezaki, ar deenischku maistiti deewagan swehtiti, sawus behrnus tur klah, un ja kahds ari sawu behrnu par ganu pee fainneeka eedohd, tad fainneekam naw brihw us to ne greisi pasfatitees. Kas war isteikt tahs beskaunibas, kas fainneekeem no tahdeem palaišteem luteklischeem jadsird!! Ja fainneeks kahdu reisi sawu teesibu leeta un tahdu pahrgalwi pahrmahza, tad war nahkoshcha gada palikt — bes gana. Ne reti tahds luteklitis tuhlt aisbehg, un eelsh saweem wezakeem atrohn mihkus usnehmejus un firdigakohs aishahwetajus.

Pee mahju mahzibas truhst nopeetnibas; grahmatu nem tikai tad rohka, kad kahdu reis ta prahta nahk. Mahzibas wihse wehl arween naw tahda, no kuras ko labu war zereht. Labas ahbezses weeta nem kaut-kahdu no Schihdina atnestu; lasamu grahmatu weeta nem dsesmu-grahmatu. — un ta no pareisas lasiht mahzifchanas newar buht ne sime. Wehl ari deemschehl atrohnahs ne reti tahdi wezaki, kas newihsho sawus behrnus paschi mahziht. Ir ari tahdi behrni, kam bes wezakeem ja-usaug; ar scheem nu daudf flittaki shahw; ja schohs pee laika labas lasifchanas ffolhlas raiditu, kahdas dascha weeta ir zeltas, tad wehl ir zeriba, ka no teem kas isnahs. Bet to nedara, un ta atnahk ffolhlas wezums; behrni teel pee peenemshanas preekscha westi; nemahk lasiht, un tohp — atraiditi. Ta tas eet ne reti ar schahdeem wahjineekeem, lihds schee jau fasneeds to wezumu, kur buhtu eeswehtijami. Kad nu wehl tahs „trihse seemas“ ffolhlu lai apmekle?! Ar scheem behrneem ffolhlotajam daudreis tas gruhtakais darbs, jo winu mahzibas laiks jau pahrgahjis, un mahziba pee scheem ta wairs nefekmejahs; daschadu niku un stiku pilni buhdami, samaita un pawed wehl zitus ffolhlenus, un ta ne ween few nekahdu labumu nekrahj, bet padara wehl ziteem ffolhdi, kas nepazeeschama. Zaur schahdeem un dascheem ziteem nekahrtigi audsinateem behrneem ne reti eeweeschahs ffolhla fahdsiba, wilshana, nekahrtiba, it ihpafchi meli, kas ffolhlotajam padara darbu — deewagan fuhru. Gohdigi wezaki sin, kahds puhlinsh teem ir pee 5—6 behrneem, tohs waktejoht, mahzoht un ffolhjoht; ko lai ffolhlotajs eefahk tahda bara?! Un tomehr ar usmanibu waliditi behrni, un ar gohdigi audsinatu behrnu palihgu, kas sawu ffolhlotaju mihle un zeeni, isdohdahs nerahtnibas peenahkt. Jo gohdigs behrns juhtahs lihds aisnems, kamehr nerahtniba naw atklahta, un dohmas driht us kahdu newainigu war krist. Brohtams, kad wainigais peenahkt, tad newar bes pahrmahzifchanas palikt, pirmkahrt, lai nerahtnis labojahs, un ohtkahrt, lai ziti nem preekschihmi un fargahs. Kur ffolhlas waldifshana fasneedsama, tur tahdi nebehdneeki

janodohd ffolhlas waldifshanas pahrmahzifshana, jo schi winam sinahs ihsto mehru nospreest, un ffolhlotajam nebuhs jastrahda nepatihkamais darbs. Ne reti pehz tahdas pahrmahzifshanas wezaki, kam gan peenahktohs pateiktees, ka winu pahrgalwigs behrns us labu zetu westi, fozet leelu trohshni, un melle atreebtees pee ffolhlotaja, kas wina behrnu apfuhdsjeis. — Ja ffolhlotajam waretu nonemt usfraudifshanas un waldifshanas gruhtu amatu, ta ka winam tik atliktu weenigi mahzifshanas darbs, tad ffolhlotaja amats it mas par diwi treschdafahm paliktu weeglats. Katris sin, ka mahneht ir weegli, bet labat dariht, nestahw katra spehka. Tapehz wezaki, nespreeschat bahrgus spreedumus par ffolhlotajeem, bet darat wispirms sawu peenahkumu, behrnus ar wisu ustizibu labak audsinadami un teem labu pamatu likdami preeksch ffolhlas mahzibahm. Ffolhlotajam naw neds eespehjams, neds deewagan laika, behrnam likt zitu pamatu, us ko sawas mahzibas grunteht, bet tam jastrahda us ta pamata, ko jau atrohn liktu. Tikai afee gruweschi janolihdsina, un tad darbs jastrahda. Tas stahdinsch, ko wezaki stahdijusch, ffolhlotajam ja-apkophj; israut un par jaunu stahdiht, ffolhlotajs newarehs. Ari ffolhlas laiks, jebfchu gan pagarinahs us trihs seemahm, ir wehl lohti ihfs. Kad norehkinam daschas aiskawetas deenas, tad us katra seemu tik knapi isnahs 100 deenas; tas par wisahm 3 seemahm wehl naw ne gads. Kur nu wehl gara wafara, kur ne masums teel aismirfts no mahzibas! Ta nu nopatisfeet, zil lohti wajadsigs, ka mahju mahziba un audsinaschana teel labaki kohpta! Daudsreis teel norahdiht us Wahzijas labo ffolhlas eerikti. Bet tur behrni jau no 7.—14. gadam zauru gadu, bes kahdahm nedekahm, eet ffolhla un mahzahs tikai weenu walodu; pee mums ne pilnu gadu, ar leeleem rohbeem, un tad diwi walodas, daschu reis un dascha weeta pat trihs. Tee upuri, kas pee ffolhlas-namu zelschanas it ihpafchi beidsams gads redsami, gan leezina, ka Latweeschi fahk mohstees, jo kas redsejis Wahzijas ffolhlas-namus, leezina, ka muhsjeje schini sin Wahzus pahrspehjusch. Lai gan ehrtis ffolhlas-nams ir teizama leeta, tomehr ar to ween nenahktin pee gaismas.

Naw zerams, ka ffolhlas laiks zaur likumu drihja laika tiks pagarinahs, neds ari, ka ffolhlas buhschana par jaunu taps pahrsrahdata un nogrunteta. Tas ari schini laika nekahdu labumu ne-atnestu, bet drihsak ffolhdi. Tamdeht nebusim tik ween likuma kalpi, weenigi ween pee wahrdeem un nofazijumeem turedamees, bet strahdasim, katris pehz sawa spehka, wezaki, fainneeki, audsinataji un ffolhlotaji, ka ari zeenigahs ffolhlas waldifshanas, scho darbu ar mihlestibu, jo schi darba augti ir tee dahrgakee, ko waram fasneegt un no ka nahkamahs pa-audses labklahshchanahs atlehts. It ihpafchi, wezaki, dsihwojeet draudsbā ar ffolhlotajeem, jo jums ir weens un tas pats darbs; juhs usfahkat, wineem japabeids. — Plata ne-ustizibas grawa, kas juhsu starpa warbuht wehl pastahw, lai teel isnihzinata; jo tas juhsu behrneem us wisu muhschu buhs par labu. Jo tikai tur war ffolhlas- un audsinaschanas darbs plaukt un labus augtus nest, kur ffolhlotaji un behrnu wezaki strahda weenprahtiba, mihlestiba un pazeeschana.

R. S.

Scheit newaru pilnigs kluht.

1.

Zilweks melle pilnibu,
Zenschahs, pilnigs buht.
Bet wisa rahda truhkumu;
Pilnigs newar kluht.

2.

Alf, kad es apdohmaju
Un pasauli usflatu,
Tad es behdigs issaugu:
„Scheit newaru pilnigs kluht“.

3.

Lihds pat kapa malinai
Zilweks melle pilnibu;
Lihds pehdigai naksninai
Neds tik weenmeh truhkumu.

J. Steppe.

M i s i o n e s l a p a .

Bahrstads par misionēs-druwāhm.

Esaj. 66, 19.—21.: Es sūhtischi no teem isglahtem pee teem paganeem, uš tahm tahlejāhm fālahm, kās manu flawu naw dširdejūšchi un manu gohdibu naw redsejūšchi, un tee stahstihš manu gohdibu stary teem paganeem. Uu tee atwedihš wifūs juhfu brahtus no wifāhm paganu tautāhm, un no teem es žitus nemšchu par preestereem un par lewiteem.

IV. Afrika.

Afriku fauz par „tumšcho pafaulēs datu“; tumšcha winas eedšhwotaju ahda, tumščas wīnu firdis, apšpeestas no welna un mahnutizibas krehflibas un ar žilweku upuru ašins-straumeem, no breesmigas warmahku waldišchanas ar zeeto wehrgu kalposchanu; turklaht Moamedā leelā tiziba no seemeleem un rihteem jo deenas jo wairaf lauschahš eekšhā un leedš Ewangelijuma gaismai tumšibu idšiht. Afrika ir plata seme bes leeleem juhras lihtscheem; Saharas tūksnescha plata johsta no seemeleem, gar upju grihwahm isteeptahš smilšchu walles un juhrmalu nahwigee drudšchi misionēs-darbam nekauj dšitaki Afrikas firdi eespeestes, tā ka winšch lihds šchim wareja kahju atšpert gar juhrmalas krassteem ween. Bet muhfu deenās duhšchigi misionari un žiti reisneeki fahkufchi no deenas-widus un rihteem un ari no wafareem lihds šchim aifšlehgtu semes-widu atwehrt un misionei zelu taišiht, tā ka muhfu deenās misionēs draugu firdis fahf brihnitees un isplestes, redsedamas tohs leelohš darbus, ko Deews tai tumšhā pafaulēs datā fahf dariht. — Afrika ja-iffchir trihs ihpafčas leelas misionēs-druwas: wafara juhrmala, deenas-widus juhrmala un rihta juhrmala.

1) Wafara juhrmala. Senegambijā Parises miš.-beedriba apmetufees, pee Gambijas upes Metodisti ar 7 stazionehm un 645 draudses-lohzeleem, pee Pongas upes kristiti nehgeri no Wafar-Judijas ustura misionēs-darbu, Wez-Kalabarā Skotu-semes faweenotee Presbiteri ar 5 stazionehm un 181 deewgaldneeku, — wiš mafi eefahkumi. Bet Sierra-Leonē Angleschu basnizas miš.-beedriba, Metodistu miš.-beedriba, faweenotā Metodistu brihw-basniza un Ledj Hundingones beedriba gandrihs fawu darbu pabeigufčas; ta seme gandrihs wižaur kristiga seme; Metodisteem ween ir 32 basnizas ar 5675 pilnigeem draudses-lohzeleem un 16 tuhst. Deewa-wahrdu flaušitajeem, 22 fohlahm ar 2600 fohleneem. Seminarijā Fura-Banā audšina melnūs mahžitajūs. Nehgeru brihwwalšsi Liberijā strahdā Metodistu biškapu-draudse ar 43 basnizahm un 2200 lohzeleem, Protestantu biškapu-misione, Presbiteru draudse ar 8 stazionehm un 254 deewgaldneekem, Amerikaneeschu misionēs fabeedroščana un Žiflas uniwersitetes misione no Tenesi Seemel-Amerikā. Wairaf pret deenas-widu selta- un wehrgu juhrmalās strahdā Angleschu Metodisti un 14 stazionehm un 6630 draudses-lohzeleem, 87 fohlahm un 2647 fohleneem, Bafales miš.-beedriba, kas Dezembera mehnefi 1879. gadā fchāi druwā noswineja fawas selta kahšas, ar 9 stazionehm un 4 tuhst. draudses-lohzeleem, 41 fohlu ar 1130 fohleneem, un Seemel-Wahzu (Brehmenes) miš.-beedriba ar 4 stazionehm un kahdeem fimtu kristiteem. Bafales miš.-beedriba Afchantē, kur winaī 2 misionari wairaf gadus zeetumā tika tureti, nu masu draudšiti dibinajūši. Abeokutā, Joruba semē, wairaf atstatu no juhrmalas, strahdā deenwidus Amerikaneeschu Baptisti, un ar 11 stazionehm ar 5994 kristiteem un 1567 fohleneem Angleschu basnizas-misione un Metodisti ar 6 stazionehm un 1082 draudses-lohzeleem. Pee Niger upes strahdā Angleschu basnizas-misione ar 10 stazionehm un 1500 kristiteem; tē wiš strahdneeki ir nehgeri: mahžitaji kā fohlotaji, apafsch melnā biškapa Krausera. Pee Kamerun upes strahdā Angleschu Baptisti ar 4 stazionehm un 150 kristiteem; masā Spahnescheem peederigā salinā, Fernando-Po, Angleschu pirmajā Metodistu beedriba, pee Korifko- un Gabuaopeben Amerikas Boards un Amerikas Presbiteri. Pee Kongo upes no 1878. gada Riwinštona eekšsemju misione. Wežahš Katoku misionēs-druwas Angolas un Bengaelas juhrmalās isnihtufčas un atšahčas.

2) Afrikas deenas-widus. Gar wafara juhrmalas uš deenas-widu einohht, mehš atrohnām Afrikas deenas-widus seemelees Bīnu-semes misionēs-beedribu, kas Awambo semē no 1870. gada pee Dwahereroscheem 4 staziones dibinajūši. Wairaf pret deenas-widu Reines misionēs-beedriba strahdā pee Herereroscheem, 7 pehdas gareem melneem lohpu-ganeem, ar 13 stazionehm un 2500 kristiteem; no fcheem pret deenas-widu fahfahš bruhnee Hotentoti leelajā Namakwa-semē, kur Reines misione ustura 6 staziones ar 3300 kristiteem. Masajā Namakwa-semē Reines misione lohpa strahdā ar Metodisteem; ta seme ir ne-augliga, un tee eedšhwotaji no bada speesti nihtst un issuhd. Kaplantē strahdā 13 misionēs-beedribas; to semi gandrihs war teikt par kristigu semi. Reines misionēs-beedriba tē ustura 10 staziones ar 8000 kristiteem, kas jau fahf pafčas fawi usturetees. Isplatifchanas misionēs-beedriba un Holandeeschu misione strahdā pee teem dšim-teem eedšhwotajeem un balteem kolonisteem. Žitas misionēs-beedribas rauga fawus tihklus ismest wairaf pret seemeleem; Londones misionēs-beedriba pee Betščuaneem gar Kurman upi, kur misionars Mosfats ar leelu sekmi strahdajis; winam par peemineschanu 1876. gadā dibinajūšchi seminariju. Kristihs kelninšch Kahme duhšchigi attreežis Katoku misionars, kas uš Zambesi upes nahfdami, Londones misionēs-beedribas druwas gribeja eelausteēs. Berlīnes miš.-beedriba ustura Kaplantē, Kafexu-semē, Dranje brihwwalštis, Transwahles semē — lohpa 42 staziones ar 53 misionareem un 9000 kristiteem; 1879. gadā wina dabujūši kristiht 1264 dwehfeles, wairaf nekā wifūs 30 gaddes preeksch tam. Parises ewangeliskā miš.-beedriba pee Basuteescheem ar 14 stazionehm, 15 misionareem un 122 dšim-teem palihgeem, 3974 kristiteem, 3130 fohleneem un 1888 lohzeleem, kas fataifahš uš fwehtu kristibu. Hermansburgas miš.-beedriba strahdā pee Betščuaneem un Kafexu Natal- un Zulu-semē ar 49 stazionehm un 5000 kristiteem; isgahjufchā gadā 700 tapa kristiti. Zaur kareem, ko eedšhwotaji nemitedamees wed fawā starpā un ar Anglescheem, misionēs-darbs fchais semēs gruhti teek apšpeests. Beidsamajā karā ihpafchi Parises un Berlīnes misionaru darbs gruhti aiflawehts, bet wišwairaf Hermansburgas misionareem, kureem 13 staziones pehdigi ispoštitas, tā ka wineem no Zulueescheem pehdigi bij ja-attahpjahš.

(Uš preekschu beigums.)

Sagrahbštās no misionēs-druwāhm.

Mahžitajs Paulus Dworkowicz (Rihgā, leelajā Parka-eelā № 10) diwi luhgščanas — laikrakstā: „Mittheilungen und Nachrichten für die evang. Kirche in Russland“ — zeen. mahžitajeem isteizis:

1) Pehž Baltijas Žuhdu misionēs zentral-komitejas apšpreščanas, fchi gada eefahkumā Rihgā bij ja-attahj nams, kur jaunekti un jaunekles no Israēla, kas pateesibu un pestišchanu meklē, un meldejahš pee kristibas, waretu atrast mahjas-weetu un darbu; bet lihds šchim fcho namu newareja atklaht, tapehž ka winam derigu namatehwu newareja atrast. Mehš nu luhdsam zeen. laštajūs, ja tahdu wihru finatu, mums to jo ahtraki sinamu dariht. Tahdam wihrām wajadsetu buht apprezejūšcham amatneekam, ar pilnigi kristigu prahtu un kreetnu firdi, kas mahzetu lafihst, rakstihst un rehkinaht un fawu bihbēli labi fapraht un tam Kungam wina wihna-kalnā gribetu kalpoht. Grahmatu-fchjeji waj rehdneeki wišwairaf teek mekleti.

2) Misionēs draugs no augstas kahrtas preeksch kahdeem gadeem stipendiju dibinajis preeksch misionara ismahžičhanas un isfuhšičhanas uš Indiju, un fcho labumu ihpafchi Ewangelijuma tizigam jauneklīm no Baltijas gubernahm gribetu atwehleht, bet lihds šchim tahdu naw atradis. Ja zeen. laštaji tahdu jaunekli no 20—25 gadeem, kas buhtu labprahtigs ismahžitees par Ewangelijuma mahžitaju stary paganeem, sinatu, tad tee tohp luhgti, man tahdu sinamu dariht. Tahdam jauneklīm wajadsetu ne ween nenoseedšgam buht fawōs želōs, bet ari to Kungu Jesu no firds mihleht un tahdu prahtu tureht, ka winšch labpraht gribetu tam Kungam kalpoht pee paganeem. Gohdigais stipendijas dibinatajs ir apnehmees preeksch isfohlinaschanas un isfuhšičhanas wajadšigo naudū peedahwahht.